

BESZÁMOLÓ

„MERT SZERETTE A VILÁGOT, KENYÉRSZÍNBE REJTEZETT”

Kiállítás az egeri Főegyházmegyei Könyvtárban kapcsolódva az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz

CSORBA ERZSÉBET

Főegyházmegyei Könyvtár, Eger

Mi az Eucharisztia? Miért olyan fontos? Mit lehet tudni róla? – Merülhetnek fel a kérdések laikusokban a Budapesten megrendezett 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kapcsán.

Ezekre a kérdésekre kíséreltünk meg választ adni „Mert szerette a világot, kenyérszínbe rejtezett” című kiállításunkkal, ami az egeri Főegyházmegyei Könyvtár Barokk termében, 2021. szeptember 6-án, az *Ars Sacra Fesztivál* keretében nyílt meg.

A Katolikus Egyház legnagyobb misztériumával, az *Eucharisziával* kapcsolatos tárlat az *Oltáriszentség* tiszteletének formáiba is bepillantást nyújt, elsősorban a Főegyházmegyei Könyvtár gyűjteményében található dokumentumokon keresztül.

A kiállítás első fele magáról az *Oltáriszentségről* szól. Az első vitrinben kiállított *Bibliák Lukács evangéliumánál* vannak kinyitva, az Utolsó vacsora történeténél, amikor Jézus megalapította az Eucharisztia szentségét. Köztük megtekinthetjük *Káldi György első teljes magyar nyelvű bibliafordítását* 1626-ból. 3 évvel később nyomtatták ki *Antonius Vitré francia* nyomdász műhelyében az itt kiállított polyglott Biblia első kötetét, melynek érdekessége,

hogy keleti nyelveken is olvashatjuk benne a Szentírás különböző részeit.

A második vitrinben teológiai művek láthatók. Aquinói Szent Tamás Summa Teológiájának 1698-as példánya mellett a Trienti Zsinat határozatainak gyűjteménye az Eucharisziával kapcsolatos dekrétumnál van nyitva. A zsinat teológiai jelentősége mellett a könyv kiállításában a könyvtárunk mennyezetét díszítő freskó is szerepet játszik, mely a Katolikus Egyház 19. egyetemes zsinatát ábrázolja. A vitrinben látható még Foglár György kanonok, címzetes püspök, az egri jogakadémia alapítójának egy teológiai műve, valamint Telek József hitszónok magyar nyelvű prédikációi az Oltáriszentségről.

A harmadik vitrin az Oltáriszentség Társulatokról emlékezik meg. 1757-ben alapította Barkóczy Ferenc püspök az Egri Főszékesegyház Legszentebb Oltáriszentség Társulatát, melynek tagjai közé meghívta a mélyen hívő magyar királynőt, Mária Teréziát és családját. Könyvtárunk egyik barokk gyöngyszeme a „Barkóczy-album”, ennek a társulatnak a tagnévsorát tartalmazza 1757-1803-ig, első hét lapja pergamen, rajtuk Barkóczy püspök, Mária Terézia, férje Lotharingiai Ferenc Károly és gyermekeik képei láthatóak, sajátkezű aláírásukkal és jelmondataikkal. A vitrinben láthatjuk még a társulat tagjai részére készített imakönyvet, mely egyben a társulat reguláját is tartalmazza. A Jászárokszállási Oltáriszentség Társulat társulati könyve (1778) könyvkötészeti remekmű, a borítón egyedülálló fémveretek, díszítések láthatók.

A negyedik vitrin az imakönyveké. 18. századi példányát állítottuk ki Pázmány Péter Imádságos könyvének és a Cantus Catholicinek – az első nyomtatott magyar nyelvű énekeskönyvnek. Nem maradhatott ki az Örökimádás

imakönyve, mely az Eucharisztia folyamatos imáadásához tartalmaz imákat, énekeket.

Az ötödik vitrinben néhány olyan szent művét figyelhetik meg, akik kiemelt tiszteletben részesítették az Eucharisziát. **Helftai Nagy Szent Gertrúd, Liguori Szent Alfonz és Eymard Szent Péter Julián** művei mellett találhatják a kiállítás legrégebbi darabját, egy ósnyomtatványt. A még erősen a kódexekre emlékeztető, **1481-ben megjelent könyv Clairvaux-i Szent Bernát prédikációit** tartalmazza.

A hatodik vitrint az Eucharisztikus csodáknak szenteltük. A **Transiturus de hoc mundo** kezdetű bulla vezette be a katolikus egyházban az Oltáriszentség

ünnepest, vagyis az Úrnapját. **IV. Orbán pápa** egy eucharisztikus csoda hatására hozta meg döntését, melyet a kiállított bulláriumban el is olvashatnak. A középkori Magyarországon több Eucharisztikus csoda is történt, több településen is feljegyezték a Szent Vér kultuszát. Kiállításunkon megemlékezünk a „**Gyermek Krisztus köntöskéje**” legendában olvasható csodáról, a Budapest-Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia-templomban 2010-ben talált **Trónoló Madonna** freskó kapcsán. A vitrinben képeket láthatunk a **Bátai Szent Vér bazilikáról** is, mely az egykori Eucharisztikus csoda helyszínén épült fel 1939-ben, 400 évvel az eredeti zárándoktemplom és az ereklye megsemmisülése után, valamint az ott jelenleg megtalálható Szent Vér ereklyéről, mely 2017-ben került Bátára.

Ezúton is szeretném megköszönni **Osztie Zoltán** plébános úrnak és munkatársainak, valamint a **Bátai Szent Vér Bazilika munkatársának, Kóródi Anikónak** a vitrinben látható fényképek kiállításának engedélyezését és azok rendelkezésünkre bocsájtását.

A kiállítás utolsó három vitrinje a **Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusokról** szól. A hetedik vitrin az 1881-es, **Lille-i Első Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus** kiadványával kezdődik, mely kapcsán megemlékeztünk arról, hogy a kongresszusokat az **Émilie-Marie Tamisier** által szervezett Eucharisztikus zarándoklatok előzték meg. A vitrin érdekességei az 1912-es bécsi kongresszushoz kapcsolódó német és magyar nyelvű kiadványok, valamint a kongresszus kapcsán kiadott magyar feliratú szentkép.

A nyolcadik vitrin az **1938-as budapesti 34. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusnak** állít emléket. Könyvtárunk gyűjteményéből származó kiadványok mellett a kollégák és egy vendégünk családjainak személyes emléktárgyai, fényképek, üveg poharak, kitűző, kerámia plakett és ceruza tanúskodnak arról, mekkora jelentősége volt a kongresszusnak a közösség és az egyének számára is.

Az utolsó vitrin átalakulóban van, hiszen a szeptemberben lezajlott **52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz** kapcsolódó dokumentumokat láthatnak itt vendégeink, de reméljük, hamarosan e felemelő eseménysorozat kapcsán megjelenő kiadványok és az ott készített fényképek is bekerülnek a kiállított tárgyak közé.

Kiállításunkat **2021. december 14-ig** tekinthetik meg a Barokk terem nyitvatartási idejében. ►

Fotó: Berán Dániel / Heves Megyei Hírlap